

Vinterfågelrace 2010-02-13

I årets tävling deltog 11 lag, i Miljöklassen 3 och i Motorklassen 8.

Totalt räknades 3 589 fåglar av 44 arter, både färre arter och individer än förra året som var rekordår. Med tanke på vad som framkommit av inläggen på NOF-forumet var det en väntad tendens. Talgoxe, skata, kråka, gråsparv och pilfink är de arter som samtliga lag rapporterat. 525 kajor är högsta antal individer av en art. I år saknades ju invasionsarter som t.ex. fjolårets gråsiskor. Flest antal individer hade lag Piteskådarna, vilket nog kan tillskrivas soptippen.

Under vintern har många klagat över att de saknar domherrar. Detta avspeglar sig i årets race, bara 86 individer mot fjolårets 137. Arterna varierar från år till år. Trots att det i år totalt skådades sex arter färre än föregående år så sågs i år sju arter som inte rapporterades 2009.

Lag	Placering	Arter	Transportsträcka
Miljöklass			
1 Wheels of fury	1	19	(33 km cykel, samt promenad)
2 Fågelskrämmorna	2	14	(15,9 km vandring)
3 Strandskatan	3	8	(x km till fots)
Motorklass			
4 Talgtittarna	1	31	(115 km)
5 Milslukarna	2	28	(173 km)
6 Kungsfågeln	3	27	(160 km)
7 Piteskådarna	4	25	(137 km)
8 Lasse-Stefans	5	25	(242 km)
9 506:ans vänner	6	22	(96 km)
10 Giron	7	16	(85 km, samt knappt 2 km skidåkning)
11 Pigittarna	8	15	(66 km)

Deltagare

1 Wheels of fury	Jonas Jönsson, Piteå
2 Fågelskrämmorna	Kirsti Viinamäki och Per Fredriksson, Boden
3 Strandskatan	Elsa Larsson, Råneå
4 Talgtittarna	Jan Andersson, Boden, Lars Sundberg, Trångfors och Ulf Tenbäck, Sävast
5 Milslukarna	Tomas Berlin och Jenny Renström, Gammelstad, Mats Bergquist, Övre Buddbyn
6 Kungsfågeln	Krister Jakobsson, Kent Björkbom och Jan-Axel Sundin, Luleå
7 Piteskådarna	Staffan Sundin, Per Sandberg och Lars Sandberg, Piteå
8 Lasse-Stefans	Lars Johansson, Arvidsjaur och Stefan Holmberg, Abborrträsk
9 506:ans vänner	Gert Sjöberg och Lars Rutberg, Boden
10 Giron	Karin Molin, Lotta Nygård, Majlis Skaltje och Ingrid Sandahl, Kiruna
11 Pigittarna	Birgitta Landberg och Thore Alm, Kalix

År	Totalt antal sedda arter	Totalt antal sedda individer	Antal arter som vinnande lag såg	Antal lag	Antal deltagare
1996	37		29	5	13
1997	29		22	5	16
1998	29		22	5	13
1999	30		27	7	18
2000	31		26	10	23
2001	41	2 351	28	9	21
2002	36	1 864	27	7	18
2003	37	3 956	28	10	22
2004	44	1 321	30	8	24
2005	41	3 647	26	8	17
2006	44	3 850	29	12	28
2007	48	2 685	35	9	25
2008	42	2 307	29	7	20
2009	50	4 946	38	9	27
2010	44	3 589	31	11	26

Förra årets race gick av stapeln en kall, men vacker vinterdag. I år var det inte bara soligt och vackert med mycket snö i träden utan även, på många ställen, riktigt behaglig temperatur trots att åtminstone ett lag hann uppleva allt från -20 till -1 grad. Ett lag kände sig faktiskt "lite instängda i bilen" när de körde runt. Kanske vädret var orsaken till att vi i år hade hela tre lag i miljöklassen och totalt hela 11 lag och 26 deltagare, vilket är snudd på rekord. I pågående Vinter-OS i Vancouver hade man bara haft invigning så tävlingarna hade turligt nog knappt börjat annars hade kanske någon frestats att stanna framför TV:n.

Trots att **Wheels of fury** förlorade mot sig själv, Jonas hade 20 arter som mål, så vann han Miljöklassen. Han saknade "någon rovfågel eller rolig hackspett" men tröstade sig med 18 turkduvor. Cykelturen tyckte han var skön, men lite kall för fötterna. **Fågelskrämmorna** kan inte ha varit så avskräckande eftersom de lyckades se 14 arter och knipa andraplatsen. Även **Strandskatans** tredjeplats är anmärkningsvärd. Så här mitt i vintern brukar inte strandskator visa sig i dessa kyliga trakter men det ändrade Elsa på. Alla som ställer upp i miljöklassen är värda ett extrapris, men eftersom inga priser, utöver äran, delas ut får det bli den motion de fick under dagen. I denna klass är det klart tillåtet att gå på café under vägen hem. Bra jobbat!

Talgtittarna vann däremot inte bara över sig själva och det beräknade maxantalet 25 arter, utan även hela motorklassen. 31 arter gjorde dem helnöjda för att inte tala om att de lyckades få se fem hackspettsarter. Det väcker säkert avund hos många av oss andra. Grattis! **Milslukarna** hade inte använt flest körda mil för att komma på andra plats med 28 arter, bara en art mer än **Kungsfågeln**, som redan i första Race-starten knep bronsplatsen med 27 arter. Nästa år får de visa oss att det inte bara var nybörjartur utan, som vi tror, skicklighet.

Det blev även dramatiskt om fjärde plats som **Piteskådarna** med nöd och näppe lyckades rädda. De hade 25 arter, samma som **Lasse-Stefans**. Dock vann de senare grenen "antal körda mil" med överlägsna 24,2 mil visserligen "ingenting för två testförare", men det förpassade dem till femte plats. Det nya laget **506:ans vänner** kom på sjätte plats. **Giron** som skådade i Kiruna kämpade tappert. Så här trevligt beskriver de besöket vid Kaalasjärvi. "Strömstararna var som vanligt fulla av aktivitet och från bron kunde även den honfärgade knipan beskådas. Nu kom skidorna på. Vi skidade längs den öppna älvsträckan, knappt två km, ivrigt spanande efter sångsvanen som setts där, senast igår, samtidigt som vi gladdes oss åt alla strömstarar." Även de känner sig nöjda med tanke på förutsättningarna. **Pigtittarna** som tvingades avbryta skådandet redan 12.30, trodde sig i alla fall ha fått med de vanligaste arterna.

Skådandet startar ofta vid frukostbordet och det egna fågelbordet, men Vinterfågelracet pågår inte bara en dag, utan förberedelserna startar senast under fredagskvällen. "Vilken klass? Vart skulle vi fara? Hur många fåglar skulle besöka vår fågelmatning på tomten?", skriver ett lag, men vi har skäl att misstänka att det ännu tidigare har gjorts rekognoseringssturer och andra planeringar. Ett lag hade t.o.m. laddat upp med gott hembakat bröd och gräddtårter.

Beroende på var man har skådat inom länet så varierar både arter och antal individer. Orrarna sågs inåt landet, kråkfåglar kunde räknas in på soptippen, dammar och reningsverk bjuder på sjöfågel o.s.v. Här har vi alltså en fördel av att ha ett geografiskt stort län och kreativa deltagare i flera områden.

Som vanligt är det många som är frustrerade över att missa förväntade arter. Vissa fåglar "var förstas någon annanstans när vi bara skulle 'hänga in' dem", skriver ett lag. Någon art visar sig bara några minuter före start och drar iväg, en annan art är kvar för sent. Men någon hade även tur då en art dök upp "fem minuter innan tiden gick ut". Någon skriver att "Det var rätt fågeltyst i skogen ute på landet, men i samhällena desto livligare" och en annan "Så klart fanns de flesta fåglarna ändå hemma vid fågelbordet." Kanske just det oförutsägbara med våra bevingade vänner är det som gör fågelskådning så spännande.

Några har sett översnöade fågelbord. "Glada drömmar om julkortsdomherrar har förbytt i ödsliga översnöade fågelbord" skriver en deltagare men fortsätter "troligen finns 'dom' - kanske i närheten eller på ingång från skog och mark - ge inte upp hoppet!!" Dagens mest dramatiska upplevelse var nog att: "en tamduva flög in i fönstret på vårt hus. Låg kvar i snön en stund men lyckades till slut ta sig upp och flyga vidare."

Som vanligt har vi fått ta del av många trevliga och intressanta berättelser från deltagarna. Det ger oss energi att jobba vidare med sammanställningen men framför allt något trevligt att skriva om. Tusen tack alla deltagare! Nu kan ni sportintresserade hänge er åt två veckors intensivt sportande framför TV:n.

Maiken & Tryggve Arvidsson

Artlista Vinterfågelrace 2010

Lagnummer: se ovanstående numrering

Lag/Art	Miljöklass			Motorklass								Totalt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Storlom						1	1					2
Sångsvan										1		1
Gräsand				1	3	1	3					8
Knipa		1		1	1	1			1	1		6
Storskrake		1		1	1	1			1			5
Dalripa				1								1
Järpe				4	2	1		1				8
Tjäder								1				1
Orre								63				63
Duvhök								1				1
Sparvhök						1		1				2
Kungsörn				1		1			1			3
Tamduva	15			39	50	1	25	15	1	5		151
Turkduva	20				14		11	7				52
Spillkråka				1					1			2
Gråspett				1		1						2
St. hackspett	3	2		6	10	1	6	5	1		1	35
Tretåig hackspett				1								1
Mindre hackspett				1	1	1			1			4
Strömstare				3	3	1	1	1	1	12		22
Sidensvans			10	14			12					36
Björktrast							2					2
Talltita	5	1		20	15	1	8	15	1	7	8	81
Lappmes										3		3
Tofsmes				1	2			1	1			5
Svartmes	3			4	8	1	4	1	1		2	24
Blåmes	5	3		10	25	1	15	40	1	1	2	103
Talgoxe	10	9	3	10	50	1	30	100	1	15	1	230
Nötväcka							1					1
Trädkrypare	1			1	1							3
Nötskrika	2	4		3	2	1	2	1		1	1	17
Lavskrika					2				1			3
Skata	5	7	27	56	60	1	80	100	1	13	10	360
Nötkråka	2			5	3	1	1		1			13
Kaja	30			2	15	1	450	25			2	525
Kråka	15	1	2	14	10	1	200	20	1	32	4	300
Korp	3		1	19	10	1	50	20	1	5	2	112
Gråsparv	1	2	15	20	25	1	60	6	1	7	8	146
Pilfink	15	8	10	15	20	1	30	240	1	1	22	363
Grönfink	20	1		15	100	1	250	35		8	8	438
Domherre	15	1		8	25	1	10	14	1	8	3	86
Tallbit								1				1
Stenknäck					2		1					3
Gulsparv	35	45	3	65	60	1	120	30	1		4	364
S:a fåglar	205	86	71	343	520	27	1 373	744	22	120	78	3 589
S:a arter	19	14	8	31	28	27	25	25	22	16	15	